

Spolufinancováno
Evropskou unií

Analýza stávajícího stavu, prostředí VETUNI, počtu studentů se specifickými potřebami a typů specifických potřeb

Projekt:	VETUNI pro spravedlivý rozvoj a růst
Registrační číslo:	CZ.02.02.XX/00/23_022/0009113
Klíčová aktivita:	KA 5 Centrum podpory studentů se specifickými potřebami – zřízení a činnost
Výstup projektu:	14 Analýza přístupnosti studia pro studenty se specifickými potřebami
Datum:	29.5.2025
Vypracovala:	Mgr. Pavlína Mrvová, Poradce pro studenty se specifickými potřebami

Analýza stávajícího stavu, prostředí VETUNI, počtu studentů se specifickými potřebami a typů specifických potřeb © 2025 by Pavlína Mrvová is licensed under CC BY-SA 4.0. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Analýza stávajícího stavu, prostředí VETUNI, počtu studentů a typů specifických potřeb

Veterinární univerzita Brno (VETUNI) je veřejná vysoká škola, která se skládá ze dvou dílčích fakult, tedy Fakulty veterinárního lékařství (FVL) a Fakulty veterinární hygieny a ekologie (FVHE). Obě fakulty nabízí možnost studia v bakalářských, magisterských, navazujících magisterských a doktorských studijních programech. Veškeré programy jsou zaměřené do veterinární oblasti.

Velikost i odborné zaměření školy je jedním z faktorů, které částečně determinují, a tedy i limitují podmínky a podobu studia. Zejména organizace fyzického prostředí, organizace obsahu studia zaměřeného na praktickou výuku a laboratorní činnost a pohyb na odborně zaměřených specializovaných pracovištích již během studia představuje specifické výzvy pro umožnění a zajištění studia studentům se specifickými potřebami, tedy studenty s různými typy zdravotního postižení, specifickými poruchami učení, psychickými obtížemi nebo jinými znevýhodněními, která vyžadují úpravy podmínek studia.

Podpora studentů se specifickými potřebami je nejen otázkou dobré praxe, ale také zákonnou povinností vysokých škol. Rámec pro inkluzivní vzdělávání na vysokých školách v České republice vymezuje několik klíčových legislativních dokumentů:

- Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, který v § 21 odst. 1 písm. e) stanovuje, že veřejné vysoké školy jsou povinny zajišťovat rovný přístup ke studiu.
- Zákon č. 198/2009 Sb. o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů zakazuje diskriminaci mimo jiné z důvodu zdravotního postižení a ukládá povinnost přijmout tzv. přiměřená opatření k zajištění rovného zacházení.
- Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, příloha č. 3 Financování zvýšených nákladů na studium studentů se specifickými potřebami upravuje základní požadavky na zajištění přístupnosti studia studentům se specifickými potřebami.
- Listina základních práv a svobod garantuje v článku 33 právo na vzdělání.
- Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením zavazuje signatáře k zajištění přístupného a inkluzivního vzdělávání bez diskriminace.

Na základě těchto předpisů jsou vysoké školy v České republice povinny vytvářet takové podmínky, které umožní studentům se specifickými potřebami plnohodnotně se účastnit výuky a dosáhnout za použití přiměřených adaptačních opatření na stejné cíle jako ostatní studenti.

Cílem této analýzy je zhodnotit, do jaké míry prostředí VETUNI nyní reflektuje potřeby studentů se specifickými potřebami, identifikovat silné a slabé stránky současného nastavení, zmapovat počet evidovaných studentů se specifickými potřebami včetně jejich typů a navrhnout strategická doporučení pro rozvoj inkluzivního přístupu ve vzdělávání na VETUNI.

Analýza stávajícího stavu a prostředí VETUNI

1. Fyzické prostředí

Silné stránky

- Nově zrekonstruované a modernizované budovy jsou z větší části bezbariérové, nachází se zde prostorné výtahy i bezbariérová WC.
- Veškeré budovy s výukovými prostory se nachází v jednom kampusu nedaleko od sebe, není tedy potřeba řešení delšího přesunu do budov, které se v případě jiných škol nachází i v jiné části města.
- Dobrá dostupnost do univerzitního ubytovacího zařízení.

Slabé stránky

- Starší části kampusu, včetně rektorátu a některých poslucháren nebo laboratoří mohou mít omezený přístup pro studenty s pohybovým postižením.
- Nedostatek klidových zón nebo individuálních studijních zón pro studenty s poruchami pozornosti, autismem nebo úzkostmi.
- Možný nedostatek prostoru pro studenty s omezením pohybu na klinických pracovištích z důvodu nedostatečné prostorové kapacity.

2. Vzdělávací a podpůrné služby

Silné stránky

- Možnost různých individuálních úprav studijních a zkouškových podmínek na základě doporučení a zprávy odborného pracoviště.
- Možnost úprav podmínek přijímacích zkoušek.
- Navázaná neformální spolupráce s poradenskými a podpůrnými centry jiných veřejných vysokých škol.
- Studenti VETUNI mohou využít podpory univerzitního psychologa při studijních i osobních potížích.
- Podpůrné a poradenské služby pro zahraniční studenty poskytovány i v anglickém jazyce.

Slabé stránky

- VETUNI doposud (05/2025) nemá vlastní formálně vyčleněné centrum podpory pro studenty se specifickými potřebami, které by zajišťovalo funkční diagnostiku specifických poruch učení a jiných obtíží.

- Chybí interní odborníci či podpůrní pracovníci se zaměřením na osobní asistenci, tlumočnictví do českého znakového jazyka a ostatní pracovníci zaměřující se například na studenty, kteří jsou uživateli hmatu/hlasu či mají postižení končetin.
- Roztříštěnost dosavadní struktury poradenského centra VETUNI.
- Nízké povědomí mezi studenty i zaměstnanci o možnostech podpory.
- Požadavek na povinnou účast na všech formách výuky s výjimkou přednášek a konzultací může komplikovat průběh studia vzhledem k potenciálně většímu množství absencí některých studentů se specifickými potřebami.

3. ICT a dostupnost studijních materiálů

Silné stránky

- Tradice ve využívání e-learningových platform (např. Moodle) ve výuce, které umožňuje samostudium a ověřování znalostí.
- Vysoké množství dostupných oficiálních i studentských výukových materiálů a skript a podpora jejich vzniku.
- Tradice ve využívání informačního systému pro organizaci a plánování studia, registrace předmětů, zkušebních termínů apod.

Slabé stránky

- VETUNI neposkytuje/nezapůjčuje svým studentům zařízení a speciální software.
- Chybějící pracoviště zaměřená na úpravu výukových materiálů a dokumentů pro různé typy specifických potřeb.
- Omezená zkušenost pedagogických pracovníků s úpravami digitálních dokumentů a prezentací pro různé typy specifických potřeb.

4. Sociální klima a začlenění

Silné stránky

- Menší velikost univerzity umožňuje individuální přístup.
- Komunitní charakter studia umožňuje přátelský přístup a vzájemnou pomoc a přijetí mezi studenty.
- Ochota a osobní individuální přístup studijních referentek i dosavadních pracovníků poradenského centra VETUNI.

Slabé stránky

- Chybí systematické vzdělávání zaměstnanců v oblasti specifických poruch učení
- Nízká informovanost zaměstnanců v oblasti inkluze a práce se studenty se specifickými potřebami.

5. Legislativa a institucionální rámec

Silné stránky

- VETUNI dodržuje platnou legislativu (zákon o VŠ, antidiskriminační zákon) a umožňuje podání žádosti o úpravu podmínek studia a zkoušek nebo i možnost individuálního studijního plánu.
- Obě fakulty VETUNI mají samostatnou směrnici upravující podporu studentů se specifickými potřebami při studiu.
- VETUNI je otevřená dialogu o nastavení individuálních podmínek.
- VETUNI udává informace o limitacích a podmínkách nutných pro přijetí k jednotlivým studijním programům.
- VETUNI zřizuje kontaktní místo určené pro poskytování informací o opatřeních pro vyrovnání příležitostí studovat podle § 21 odst. 1 písm. e) zákona o vysokých školách.

Slabé stránky

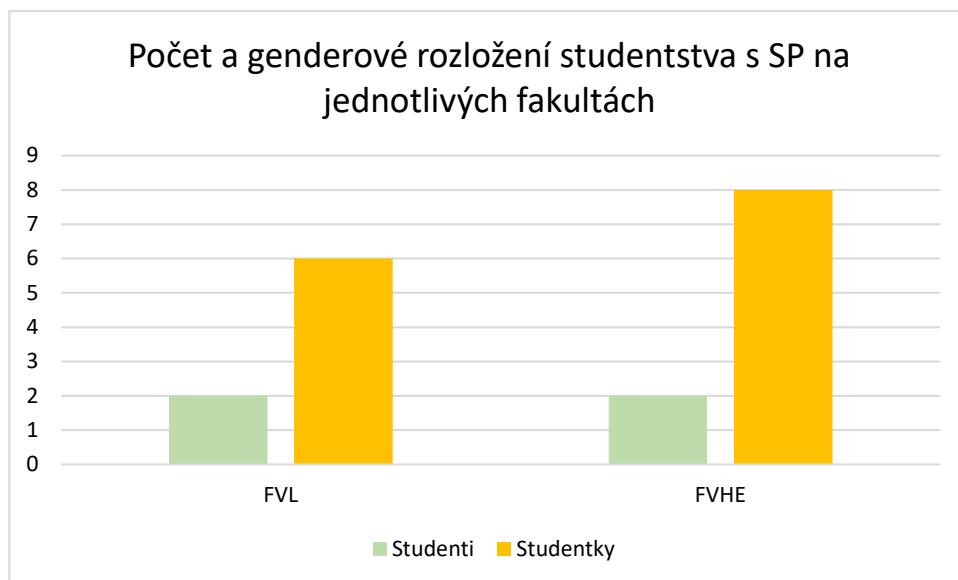
- VETUNI nemá směrnici dostatečně definující procesy pro posuzování a realizaci adaptačních opatření a například jejich konkrétní možný rozsah.
- Směrnice nedostatečně zvažuje akceptovatelnou míru postižení např. horních a dolních končetin pro absolvování studia.
- Směrnice nedostatečně upravuje postup při zjištění a vzniku specifické potřeby v průběhu studia.

- Obecně menší míra dostupnosti studia pro uchazeče se specifickými potřebami a následných přizpůsobení vzhledem k charakteru studijních programů, které připravují absolventy k výkonu regulovaného povolání veterinárního lékaře.

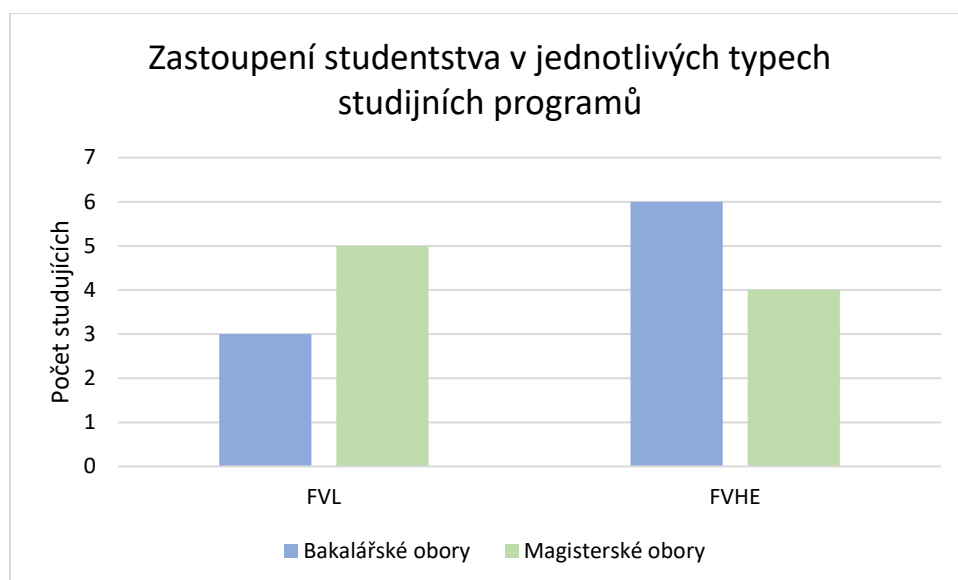
Analýza počtu studentů se specifickými potřebami a typů specifických potřeb

Níže se nachází grafická znázornění aktuálního počtu a struktury studentů evidovaných v databázi studentů se specifickými potřebami (SP) VETUNI dle jednotlivých fakult a typů programů (Grafy č. 1 a 2). Data ukazují, že vyšší počet evidovaných studentů se SP studuje na FVHE, kde je vyšší počet evidován na bakalářských programech, zatímco na FVL se jedná spíše o magisterské programy.

Graf č.1

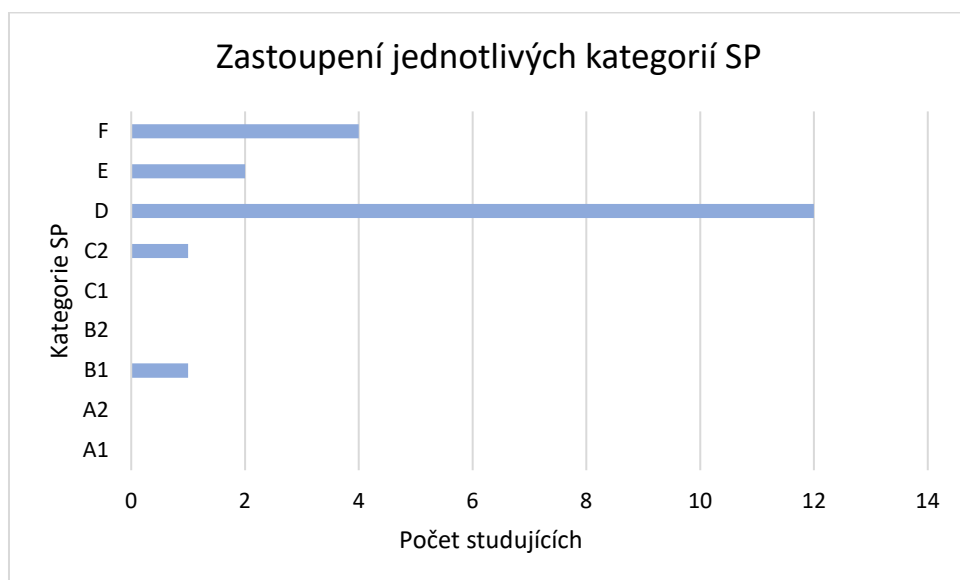

Graf č. 2

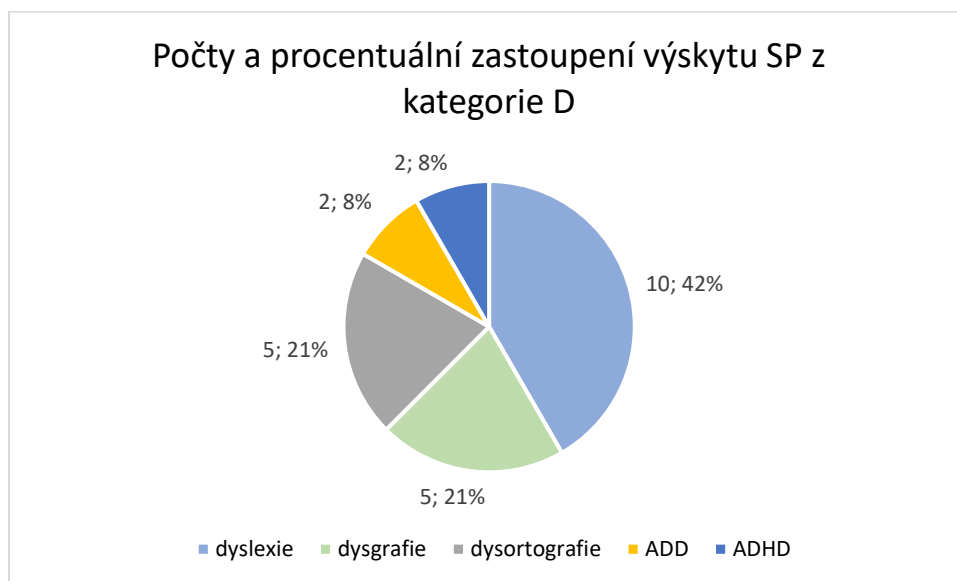
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dle přílohy č. 3 Metodického pokynu k financování zvýšených nákladů na studium studentů se specifickými potřebami rozděluje studenty s SP do několika kategorií. Graf č. 3 znázorňuje početní zastoupení studentů VETUNI v těchto kategoriích, přičemž u dvou studentů se sbíhají obtíže z různých kategorií. Ze znázorněných dat vyplývá, že nejčetněji zastoupenou skupinou jsou studenti se specifickými poruchami učení či poruchami soustředění (kategorie D), které jsou následovány jinými, zejména psychickými obtížemi (F), ale je třeba řešit i výše zmíněnou otázku možnosti studia studentů spadajících i do ostatních kategorií, jako jsou například studenti s pohybovým postižením (C), studenti se sluchovým postižením (B) nebo s poruchami autistického spektra (E).

Graf č. 3

Graf č. 4 znázorňuje výše zmíněnou nejpočetněji zastoupenou kategorii D a v ní zahrnuté evidované specifické poruchy učení (SPU) či poruchy pozornosti. Tato data prezentují dyslexii jako nejčastěji evidovanou SPU, ale zároveň korespondují s obecně častým výskytem souběhu více SPU, v tomto případě konkrétně s dysgrafií a dysortografií a v některých případech i v kombinaci s ADD nebo ADHD.

Graf č. 4

Z výše sepsané analýzy vyplývají následující strategická doporučení aplikovatelné na prostředí VETUNI:

1. Zřízení centra zaměřeného na podporu pro studenty se specifickými potřebami, které bude sloužit jako systematický zprostředkovatel mezi studenty a vyučujícími.
2. Navázání hlubší oficiální spolupráce s jinými již zavedenými centry zaměřenými na podporu studentů se specifickými potřebami za účelem metodické podpory či poskytnutí personálních kontaktů a zdrojů z řad přepisovatelů, tlumočnicků nebo nástrojů.
3. Zpracování a upřesnění nové interní metodiky, pravidel procesů a podpory studentů se specifickými potřebami například formou různých informačních materiálů a prezentací.
4. Systematizování dalších vzdělávacích procesů univerzitních pracovníků v oblasti inkluze a specifických vzdělávacích potřeb například formou e-learningových kurzů, workshopů, prezentací nebo jiných informačních materiálů.
5. Zaměření na digitalizaci výukových materiálů a systematické postupy v adaptabilitě srozumitelnosti výukových materiálů pro různé specifické potřeby.

6. Zavedení informačních a osvětových aktivit zaměřených na destigmatizaci studentů se specifickými potřebami, proaktivnější přístup v informovanosti studentů o poradenských službách, které jim univerzita nabízí například prostřednictvím webových stránek a úvodních setkání studentů prvních ročníků.
7. Systematická a individualizovaná podpora skrze opatření pro studenty nejen s SPU, ale i s jinými méně se vyskytujícími SP.

Výše uvedená analýza a související návrh strategických opatření, které mohou mít pozitivní vliv na studenty se specifickými potřebami na VETUNI budou sloužit jako podklad pro další navazující aktivity, jejichž cílem bude eliminovat nedostatky a nabízet širší a systematičtější podporu pro narovnávání studijních podmínek studentů se specifickými potřebami.